

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Cauza penală
Bălți
Nr.1a-514/22

Judecătoria

sediul central
Judecător A.

Guțu

DECIZIE 14.11.2023 mun. Bălți

Colegiul judiciar penal al Curții de Apel Bălți în componența
Președintelui de ședințe: Angela Revenco
Judecători: Ghenadie Liulca și Dumitru Pușca
Grefier: Maria Baci

Cu participarea:

Procurorului: Tatiana Ioniță

Avocaților: Vadim Gligor și Vadim Banaru

a judecat în ședință publică în ordine de apel, apelurile procurorului în Procuratura mun. Bălți, Rodica Tataru și avocatului Banaru Vadim în numele părții vătămate Cernogal Tudor declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul central din 31.05.2022 prin care inculpatul:

Scorpan Ion ***, născut la *****, originar din *****, domiciliat în *****, studii medii, supus serviciului militar, căsătorit, cetățean al RM; neangajat în câmpul muncii, anterior nejudecat,-**

a fost achitat de sub învinuirea formulată în rechizitoriu pe art. 190 alin. (4) Cod penal pentru, că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, lăsându-se fără examinare acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cernogal Tudor.

Termenii de examinarea a cauzei în procedură generală:

- în instanța de fond: 06.11.2018-31.05.2022;
- în instanța de apel: 24.06.2022-14.11.2023.

Pentru a se expune pe marginea apelurilor formulate, Colegiul,-

CONSTATĂ:

Potrivit sentinței, Scorpan Ion ***** a fost achitat în corespundere cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod pr. penală, de sub învinuirea lui adusă prin rechizitoriu, în aceea, că a comis fapta de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea unei fapte mincinoase în privința naturii ei și obiectului ei, însoțită de comportamentul

dolosiv și viclean ce a produs daune în proporții mari și anume, la finele anului 2015, acționând în mod intenționat și având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, având în folosință automobilul de model "Volvo FH 12TC 41" anul fabricării 2012, nr/în *****, procurat în 2014 contra sumei de 57 800 lei de către Tudor Cernogal și aparținându-i acestui cu drept de proprietate, prin inducerea în eroare a cumpărătorului Ion Verhovețchi și prin prezentarea unei fapte mincinoase, însoțită de comportament dolosiv și viclean, prezentându-se ca proprietar al bunului, fără înștiințarea și acordul lui Tudor Cernogal, a înstrăinat automobilul de model "Volvo FH 12TC 41" anul fabricării 2012, nr/în *****, contra sumei de 7000 euro, ceea ce la data comiterii faptei, constituia conform cursului valutar 154 000 lei, bani pe care i-a însușit pentru necesități personale, cauzându-i lui Tudor Cernogal prejudiciu în proporții mari, acțiuni ce au fost încadrate de către acuzare *la art. 190 alin. (4) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul, încheierea cărui a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean ce a produs daune în proporții mari.*

În motivarea soluției de achitare, instanța a reținut *pe de o parte*: lipsa probelor care ar dovedi *latura obiectivă și subiectivă* a infracțiunii de escrocherie, caracterizată prin vinovăție sub formă de intenție directă, urmată de scopul de cupiditate, pentru, că, primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată conform art. 190 Cod penal doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânirea acestora, urmărea scopul sustragerii, neavând intenția să-și onoreze angajamentul.

Pe când probatoriul administrat și cercetat în ședința de judecată nu confirmă intenția directă a inculpatului Ion Scorpan de dobândire ilicită a mijloacelor bănești în urma înstrăinării automobilului, ci restituirea lor către proprietar, ne dorind să-l inducă în eroare, cu prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, ceea ce confirmă prezența în speță a unui *raport de ordin civil*. În special și pentru, că după cum rezultă din declarațiile victimei T. Cernogal, el i-a transmis inculpatului în două rate, prin recipisa din 07.03.2014 suma de 578 700 lei, adică 25 000 euro și 5 000 euro, în vederea dezvoltării afacerii, după care i-a mai transmis în împrumut 300 000 lei pentru cumpărarea și vânzarea lemnului, sume recunoscute de către Ion Scorpan, pe care însă nu li-a restituit pentru, că nu i-a mers afacerea, după accidentarea automobilului.

Pe de altă parte, instanța a concluzionat caracterul neîntemeiat a învinuirii aduse inculpatului, prin prisma Legii nr. 179 din 26.07.2018 în aspectul "... *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei*

persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul, încheierea cărui a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean ce a produs daune în proporții mari”, în situația în care fapta a fost comisă la finele anului 2015, pe când în vigoare era dispoziția art. 190 Cod penal în varianta ”escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere”.

Concomitent cu sentința de achitare, instanța, prin aplicarea art. 387 alin. (2) Cod pr. penală, a lăsat nesoluționată acțiunea civilă inițiată în procesul penal de către partea vătămată Tudor Cernogal cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 878 000 lei, urmând ca ea să fie soluționată în ordinea procedurii civile.

Sentința de achitare a fost atacată cu apel în ordinea art. art. 401, 402 Cod pr. penală, de către:

- procurorul care a reprezentat învinuirea în instanța de fond, Rodica Tataru, cu solicitarea casării ei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei soluții noi de condamnare a lui Ion Scorpan pe art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 (șapte) ani închisoare cu privarea dreptului de a ocupa funcții și a exercita activități ce țin de gestionarea mijloacelor financiare pe termen de 5 (cinci) ani, considerând, că probele administrate pe caz, îi dovedesc cert vinovăția în dobândirea prin escrocherie de la Tudor Cernogal a mijloacelor bănești în sumă de 7000 euro, echivalentul a 154 000 lei, realizați din înstrăinarea automobilul de model ”Volvo FH 12TC 41”, anul fabricării 2012, nr/în *****, fără acordul și înștiințarea proprietarului Tudor Cernogal, cauzându-i prejudiciu material în proporții mari.

În susținerea acestor cerințe și printr-o analiză a componentei de infracțiune, prevăzută la art. 190 Cod penal (în varianta Legii nr. 179 din 26.07.2019, în baza cărei a fost încadrată fapta), precum și cu trimitere la declarațiile inculpatului Ion Scorpan, părții vătămate Tudor Cernogal, a martorilor ***** și *****, autorul apelului conchide, că acesta a acționat intenționat, în scop de dobândire prin escrocherie a mijloacelor bănești, ca urmare a înstrăinării mijlocului de transport, fără acordul proprietarului, însușind banii câștigați, fapt ce se confirmă inclusiv prin răspunsul oferit de el în cadrul testării poligraf, potrivit cărui, a ascuns adevărul la întrebarea dacă i-a comunicat victimei despre intenția înstrăinării automobilului și dacă i-a restituit suma ridicată de 7 000 euro.

Concomitent în respingerea versiunii referitor la caracterul civil al raportului juridic între inculpat și partea vătămată, care ar urma să fie soluționat în ordinea procedurii civile, autorul apelului susține, că relațiile civile de împrumut se caracterizează prin buna credință a părților, pe când latura subiectivă a escrocheriei se manifestă prin intenție directă de însușire a bunurilor prin înșelăciune și abuz de încredere, care demonstrează rea-voința și fraudă din partea făptuitorului, de care

el a dat dovadă, acționând în scop de deposedare a victimei de mijloace bănești, ne fiind vorba de o obligație contractuală pe care și-ar fi asumat-o;

- avocatul Vadim Banaru în numele părții vătămate și civile Tudor Cernogal, cu solicitarea casării sentinței, rejudecarea cauzei, condamnarea inculpatului Ion Scorpan în baza învinuirii lui formulate pe art. 190 alin. (4) Cod penal, cu încasarea de la el a prejudiciului material în sumă de 878 700 lei, format prin însușirea conform recipisei a sumei de 578 000 lei pentru procurarea automobilului și 300 000 lei pentru procurarea lemnului, angajamentul de restituire a cărora nu și le-a onorat, ci dimpotrivă s-a eschivat cu rea – credință de la recuperarea acestor sume, inclusiv prin evitarea comunicărilor.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, procurorul participant, Tatiana Ionița, în ordinea art. 325 alin. (2) Cod pr. penală, a modificat învinuirea, reținându-i lui Ion Scorpan în acțiuni faptul, că la finele anului 2015, acționând în mod intenționat și având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, având în folosință automobilul de model "Volvo FH 12TC 41" anul fabricării 2012, nr/în *****, procurat în 2014 contra sumei de 57 800 lei de către Tudor Cernogal și aparținându-i acestui cu drept de proprietate, abuzând de încrederea lui Tudor Cernogal care i-a permis folosirea acestui automobil în baza unei înțelegeri verbale și care știa, că Scorpan Ion se folosește de automobilul menționat, fără a-l înștiința și a primi acordul lui Tudor Cernogal, l-a înstrăinat lui ***** contra sumei de 7 000 euro, ceea ce conform cursului valutar la acel moment constituia 154 000 lei, asigurându-l pe *****, că el este proprietarul automobilului, iar banii în sumă de 154 000 lei i-a însușit pentru necesități personale, cauzându-i lui Tudor Cernogal prejudiciu considerabil, acțiuni încadrate la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal cu calificativele: *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere, cu cauzare de daune în proporții considerabile.*

În susținerea acestor acuzații, procurorul participant a solicitat admiterea ambelor apeluri declarate împotriva sentinței, cu rejudecarea cauzei în limita noii învinuiri și condamnarea lui Ion Scorpan pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 1000 u.c., cu privarea dreptului de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor bănești pe termen de doi ani, dat fiind, că probele administrate pe caz și cercetate de către instanța de fond și cea de apel, cert denotă intenția cu care a acționat inculpatul Ion Scorpan, care cunoscând că automobilul a fost procurat din mijloacele bănești ce-i aparțin lui Tudor Cernogal și că bunul este înregistrat pe numele acestui, fără acordul lui, l-a înstrăinat lui I. Verhovețchi, contra sumei de 7 000 lei, pe care i-a însușit prin abuz de încredere, cauzându-i prejudiciu considerabil. Concomitent cu constatarea vinovăției inculpatului și condamnarea lui pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal,

acesta poate fi liberat de executarea pedepsei penale principale, în temeiul Legii amnistiei nr. 243 din 24.12.2021.

Partea vătămată/civilă Tudor Cernogal și avocatul Vadim Banari, au solicitat admiterea apelurilor, cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și condamnarea lui Ion Scorpan în temeiul învinuirii aduse pe art. 190 alin. (4) Cod penal, cu încasarea de la el a prejudiciului cauzat în sumă de 878 700 lei.

Pe de altă parte, inculpatul Ion Scorpan, care a pledat nevinovat, refuzând să depună în instanța de apel declarații pe marginea noii învinuiri pentru, că nu-i este clară și avocatul ce-l apără Vadim Gligor, au pledat pentru respingerea ambelor apeluri ca fiind vădit nefondate, păstrând neschimbată sentința de achitare, care se bazează pe împrejurările de fapt și aspectele de drept a cauzei, lipsind elementul escrocheriei, pentru, că între părți există un raport juridic de ordin civil și anume de împrumut, în baza recipiselor întocmite de către inculpat la primirea banilor, pe care el îi recunoaște, restituindu-i benevol și printr-o înțelegere verbală lui Tudor Cernogal suma încasată din vânzarea automobilului, la fel ca și rata dobânzii pe perioada folosirii împrumutului.

De rând cu aceasta, apărare invocă caracterul incert al acuzațiilor aduse atât la faza urmăririi penale pe art. 190 alin. (4) Cod pr. penală, cu care a fost sesizată instanța de fond, cât și prin noua învinuire, adusă în instanța de apel, din care nu se desprinde cert care este obiectul material al infracțiunii imputate, mijloacele bănești, realizate urmare a înstrăinării camionului cu acordul proprietarului T. Cernogal, sau nemijlocit mijlocul de transport care până la moment, potrivit actelor de înmatriculare nu a ieșit din posesia lui T. Cernogal.

Verificând aspectele de fapt și temeiul de drept pentru apel, în raport cu materialele cauzei penale, ascultând pledoariile participanților procesului penal, Colegiul va dispune casarea sentinței de achitare, rejudecarea cauzei și condamnarea inculpatului Scorpan Ion pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

De drept, soluția Colegiului se întemeiază pe prevederile art. 414 Cod pr. penală, potrivit căror, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale și în baza oricăror probe noi prezentate, prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal și acordarea unei noi aprecieri.

La fel, soluția Colegiul rezultă și din aplicabilitatea cazului din speță a dispozițiilor art. 415 alin. (2¹) Cod pr. penală în corespundere cu care, *judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului, precum și în temeiul*

dispoziției art. 414 alin. (4) Cod pr. penală ce oferă instanței de apel posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor administrate pe caz, interzicând în sensul alin. (6) a normei vizate întemeierea concluziilor pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în p/v.

În respectarea procedurii supra enunțate de soluționare a cazului în ordine de apel, Colegiul va ține cont și de jurisprudența CtEDO în cauza *Manolachi vs. România*, în care Curtea a reiterat, că omisiunea instanței de apel și recurs ”de a-i audia pe reclamant și pe martori înainte de a-l condamna pe acesta, i-a limitat semnificativ dreptul la apărare, în condițiile în care a fost găsit vinovat pe baza unor marturii care, ele însele, fuseseră suficiente să determine instanța de fond să se îndoiască de temeinicia acuzației formulate împotriva sa pentru a motiva soluția de achitare”, precum și cea din cauza *Mișchie vs România*, în care CtEDO a constatat imposibilitatea condamnării persoanei de către instanța de recurs, după achitarea lui de către instanța de fond și apel, fără examinarea de noi probe, inclusiv prin audierea nemijlocită a martorilor, în situația în care faptele primesc o nouă interpretare decât cea reținută anterior.

În acest aspect Plenul CSJ la pct. 14.2 din Hotărârea nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel, completată prin hotărârea nr. 10 din 24.12.2010 cu caracter de recomandare a menționat, că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe...fiind admisibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (ce pot fi interpretate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi...urmând să se adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, prin aprecierea temeiniciei sau netemeinicia învinuirii aduse, dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Aici ține de menționat faptul, că potrivit pct. 14.7 a hotărârii nominalizate instanței de apel i se transmit spre soluționare chestiunile de fapt, asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, urmând să constate dacă a fost săvârșită ori nu fapta reținută sau numai imputată, dacă ea a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări, rolul participației, precum și contribuția materială a fiecărui participant, urmând a se verifica aprecierea corectă și în ansamblu a probelor administrate pe caz prin aplicarea dispozițiilor art. 101 CPP, cu elucidarea circumstanțelor atenuante și agravante, precum și chestiunile de drept ce se referă la corectitudinea încadrării juridice a faptei în situația în care ea întrunește elementele infracțiunii, cu individualizarea pedepsei și aplicarea corectă a normelor de drept procesual, penal, administrativ ori civil. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Astfel, concluzionând caracterul contradictoriu și neargumentat al sentinței adoptate în cazul din speță, ținând cont de jurisprudența CtEDO ce interzice condamnarea inculpatului după o achitare în fond, fără audierea lui nemijlocită cu cercetarea probatoriului administrat la caz, reieșind din normele procesual – penale și recomandările CSJ supra nominalizate, printr-o examinare suplimentară a probatoriului cu acordarea unei noi aprecieri împrejurărilor faptice a cauzei și efectuând o nouă interpretare a normelor de drept procesual-penal, Colegiul conchide ca fiind dovedită vinovăția lui Scorpan Ion în comiterea infracțiunii de escrocherie prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, săvârșită în circumstanțele reținute prin ordonanța din 16.05 2023 de modificare a învinuirii în ședința de judecată a instanței de apel.

În cadrul audierii *inculpatului Scorpan Ion*, acesta a pledat nevinovat, menționând că nu îi este clară învinuirea adusă, neavând completări la declarațiile depuse în instanța de fond, potrivit cărora, împreună cu Cernogal Tudor s-au hotărât să vândă camionul, găsimd în acest sens pe ***** în calitate de cumpărător, căruia camionul a fost vândut la preț de 7000 euro; până la vânzarea camionului avea față de Cernogal Tudor o datorie în mărime de 35 000 euro, din care erau restituiți 28 000 euro. Personal a vândut camionul, considerând că-i aparține, fiind cumpărat din banii împrumutați de la Cernogal Tudor, deși cunoștea că ultimul este înscris ca proprietar (f.d. 143-144, vol. 2).

Deși inculpatul neagă cu vehemență vina în comiterea infracțiunii incriminate pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, culpa acestuia se constată în baza declarațiilor depuse de partea vătămată *Cernogal Tudor* în instanța de fond, potrivit căror, i-a împrumutat lui Scorpan Ion suma de 30 000 euro pentru a procura camionul de model ”Volvo” cu remorcă, înregistrat pe numele său până la achitarea datoriei, după care urma a fi reînregistrat pe numele inculpatului, însă fără restituirea datoriei și fără a-i comunica, I. Scorpan a vândut camionul deteriorat, fapt despre care aflase de la noul cumpărător în luna septembrie 2015, care i-a cerut actele pentru a-l reînregistra pe numele său; a doua zi Scorpan I. i-a promis că îi va restitui banii, însă are nevoie de un termen de păsuire de 5 luni, după trecerea cărora a mai solicitat termen, însă la fel nu i-a achitat banii, în aceste împrejurări s-a adresat la poliție; persoanei care a cumpărat camionul i-a spus că până când Scorpan Ion nu-i va restituit datoria, vehiculul nu va fi înregistrat pe numele acestea; de asemenea, a mai împrumutat anterior lui I. Scorpan 300 000 lei; cunoaște că autocamionul a fost vândut la preț de 7000 euro (f.d. 174-176 vol. 2).

Suplimentar, în fața instanței de apel *partea vătămată Cernogal Tudor* a declarat, că la moment I. Scorpan în baza a două recipise îi datorează suma de 578 700 lei, încasarea cărora o solicită, adresându-se la poliție pe faptul nerestituirii împrumutului conform ambelor recipise; consideră că I. Scorpan nu

avea dreptul să vândă camionul fără permisiunea sa, deoarece în pașaportul tehnic ca proprietar era înscris el.

Audiat în ședința instanței de fond, *martorul ****** a declarat, că a lucrat șofer pe camionul de model Volvo, în certificatul de înregistrare a căruia era înscris ca proprietar Cernogal Tudor; care în urma unui accident în timp ce descărca nisip, s-a deteriorat, urmând să-l repare timp de 2 luni din contul lui Scorpan I., însă pe motiv că acesta nu a achitat banii a încetat să se ocupe de repararea camionului; cunoaște că ******* a cumpărat camionul la preț de 7 000 euro, ceea ce la părerea proprie este ieftin (f.d. 135-136, vol.2).

În instanța de apel, a susținut declarațiile depuse la organul de urmărire penală din care reiese, că l-a solicitat lui Scorpan Ion a transmis camionul nefuncțional, altei persoane, fapt despre care posibil Cernogal Tudor cunoștea, pentru, că i-a văzut pe cei doi discutând, după vânzarea lui, Scorpan I. i-a spus că i-a transmis lui Cernogal T. suma de 7000 euro (f.d. 78-79, vol. 1).

Fiind audiat în ședința instanței de fond, *martorul ****** a declarat că a procurat de la Scorpan Ion un camion în stare avariata, pentru care a achitat 7000 euro, însă certificatul de înmatriculare nu i-a fost transmis; semnătura din procesul-verbal de ridicare anexat la dosar îi aparține, însă de facto pașaportul tehnic nu l-a deținut (f.d.131, f.d. 181-182, vol. 2).

Cercetând suplimentar probatoriul material administrat la caz, Colegiul constată, că vinovăția lui Scorpan Ion în dobândirea prin escrocherie a sumei de 7000 euro, echivalentul a 154 000 lei ca urmare a vânzării către ******* a camionului de model Volvo FH12 TC42, cu n/î *******, ce aparținea lui Cernogal Tudor, în condițiile în care cunoștea, că nu este proprietar al acestui bun, și-a găsit confirmare prin sesizarea depusă de Cernogal Tudor la organele de poliție cu solicitarea atragerii la răspundere penală a lui Scorpan Ion pentru faptul deposedării prin înșelăciune și abuz de încredere de autocamionul de model Volvo FH12 TC42, cu n/î *******, cauzându-i prejudiciu în sumă de 643 500 lei (f.d. 7, vol. 1).

Datele din cartela transportului autotractor cu șar de model Volvo FH12 TC42 confirmă că proprietar al acestuia este anume cet. Cernogal Tudor (f.d. 28, vol.1).

Dat fiind suportarea prejudiciului material de către Cernogal Tudor, prin ordonanța din 07.12.2016 a fost recunoscut în calitate de parte civilă la suma prejudiciului material în mărime de 643 500 lei (f.d. 35, vol. 1). Prin ordonanța din 04.03.2017, Cernogal Tudor a fost recunoscut în calitate de parte civilă ce a suportat prejudiciu material în mărime de 878 700 lei (f.d. 71-72, vol. 1).

În baza procesului-verbal de ridicare din 19.12.2016, se constată că de la *******, persoana cărei i-a fost înstrăinat autocamionul din litigiu, au fost ridicate plăcuțele de înmatriculare ******* și pașaportul tehnic pentru mijlocul de transport

de model Volvo FH12 TC42 (f.d. 39, vol. 1); acestea fiind supuse examinării, cu consemnarea acestei acțiuni în procesul-verbal de examinare din 20.12.2016 (f.d. 40, vol. 1).

La fel, faptul că Cernogal Tudor este proprietar al autocamionului din litigiu este dovedit în baza contractului de vânzare-cumpărare din 10.03.2014, unde în calitate de cumpărător figurează Cernogal Tudor (f.d. 58-59, vol. 1).

Recipisele anexate la dosar confirmă veridicitatea declarațiilor părții vătămate Cernogal Tudor privitor la acordarea împrumutului în sume de 578 700 lei și 300 000 lei (f.d. 61, f.d. 60, vol. 1).

La 27.03.2014 Cernogal Tudor a depus o nouă plângere către Procuratura mun. Bălți cu solicitarea atragerii la răspundere penală a lui Scorpan Ion pentru faptul însușirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere, a sumelor de 578 700 lei și 300 000 lei (f.d.199, vol. 1).

În ordinea art. 326 alin. (1) Cod pr. penală, procurorul participant la examinarea cauzei în ordine de apel, reieșind din solicitările procurorului – apelant, prin ordonanța din 16.05.2023 a modificat învinuirea, ajustând-o conform prevederilor normei legale, prevăzută la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în vigoare la data comiterii faptei.

Cercetând probatoriul administrat pe caz și rezultând din declarațiile persoanelor audiate, Colegiul, constată ca fiind dovedită vinovăția lui *Scorpan Ion ****** în aceea, că la finele anului 2015, acționând în mod intenționat, având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, având în folosință automobilul de model "Volvo FH 12 TC 42" anul fabricării 2012 cu nr. de înmatriculare ***** , care a fost procurat în anul 2014 contra sumei de 578 700 lei de către Tudor Cernogal și-i aparținea acestui cu drept de proprietate, abuzând de încrederea lui Tudor Cernogal, care i-a permis folosirea automobilului în baza unei înțelegeri verbale și care știa că Scorpan Ion se folosește de automobilul menționat, fără a-l înștiința și a primi acordul lui Cernogal Tudor, a înstrăinat automobilul lui ***** contra sumei de 7000 euro, ceia ce conform cursului valutar la acel moment constituia 154 000 lei, asigurându-l pe ***** că proprietarul automobilului este el, iar banii în sumă de 154 000 i-a însușit pentru necesități persoane, cauzându-i lui Tudor Cernogal un prejudiciu material considerabil, acțiuni ce se încadrează la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal cu calificativele: *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Respectivele împrejurări decurg din materialele cauzei, din care cert rezultă, că inculpatul a luat în împrumut de la Cernogal Tudor mijloace bănești, din care a procurat camionul de model Volvo FH12 TC42, cu n/î ***** , pe care fără acordul acestui l-a înstrăinat contra sumei de 7000 euro, fapt confirmat de către partea

vătămată și martorii ***** și *****, cauzându-i proprietarului de drept T. Cernogal, pe numele cărui m/t era înregistrat, daună în proporții considerabile, rezultată din nerestituirea sumei încasate din vînderea autocamionului în sumă de 154 000 lei.

Potrivit lucrărilor cauzei, respectivul mijloc de transport, conform contractului de vînzare-cumpărare din 10.03.2014 (f.d. 58-59, vol. 1) și cartela transportului (f.d. 28, vol. 1), îi aparținea cu drept de proprietate lui Tudor Cernogal, fapt cunoscut de către inculpatul Scorpan Ion și pe care nu-l neagă, doar, că la înstrăinarea lui fără acordul proprietarului de drept, către *****, l-a încredințat pe cel din urmă, că autocamionul i-ar aparține, încasând de la el suma vînzării, pe care nu i-a restituit-o proprietarului de drept. (f.d.43, vol. 2).

Respectiv, în împrejurările de fapt a cauzei, se constată, că inculpatul Ion Scorpan a acționat în mod ilicit față de proprietarul T. Cernogal, abuzând de încrederea lui acordată, prin înstrăinarea fără acordul acestuia a m/t și nerestituindu-i suma încasată din această tranzacție, astfel prejudiciindu-l material considerabil.

Din acest motiv, Colegiul conchide caracterul neobiectiv a concluziei judiciare cu privire la aspectul civil al relațiilor dintre Ion Scorpan și Tudor Cernogal, în situația în care fără acordul și înștiințarea proprietarului de drept, a înstrăinat autocamionul, nerecuperându-i suma încasată de 7 000 euro, echivalentul a 154 000 lei, ce formează obiectul material al învinuirii formulate de către procurorul participant în instanța de apel și se încadrează pe deplin la componența de infracțiune, prevăzută la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în redacția legii penale în vigoare la data comiterii faptei.

În speța dedusă judecării se reține, că *latura obiectivă* a componenței de infracțiune pentru care Ion Scorpan urmează a fi recunoscut vinovat pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, constituie elementul material ce se caracterizează prin fapta prejudiciabilă alcătuită din acțiunea principală de dobîndire ilicită a bunurilor altei persoane și cea adiacentă, inducerea în eroare a unei persoane abuzând de încrederea lui acordată, cu urmările prejudiciabile survenite în formă de prejudiciu patrimonial efectiv, între acestea fiind o legătură de cauzalitate între fapta comisă și prejudiciul cauzat.

La caz, faptul însușirii ilicite a bunurilor s-a realizat în raport cu Cernogal Tudor prin însușirea de către Scorpan Ion a sumei de 7000 euro rezultată din înstrăinarea autocamionului, or, după cum rezultă din declarațiile părții vătămate, cât și a însușii inculpatului, respectiva sumă de bani nu a fost transmisă lui Cernogal Tudor, deși aceștia se cuveneau în condițiile în care era proprietar al autocamionului.

Abuzul de încredere, fiind de fapt o varietate specifică a înșelăciunii, constă în faptul că infractorul pînă la primirea averii sau a dreptului asupra acesteia își

asumă obligațiuni patrimoniale care apar drept condiție pentru a i se transmite averea.

La caz, abuzul de încredere rezultă din comportamentul manifestat de părți, prin care proprietarul Cernogal Tudor i-a transmis inculpatului Scorpan Ion camionul de model Volvo FH 12 TC 42 cu dreptul de folosință, dar nu și de dispoziție, pe când cel din urmă abuzând de încrederea acordată, în urma înstrăinării lui, nu i-a restituit proprietarului mijloacele bănești încasate ce i se cuveneau, în sumă de 7000 euro echivalentul a 154 000 lei, acționând în acest sens prin vinovăție sub formă de intenție directă, cu scop de cupiditate.

Ajungând la această concluzie, Colegiul reține, caracterul intenționat a faptei de escrocherie comisă de către Scorpan Ion, fapt confirmat prin baza probantă administrată în prezenta cauză, ce-i denotă caracterul infrațional a faptei comise, nerecunoașterea cărei, nu este altceva decât o tentativă de evitare a răspunderii și pedepsei penale, de rând ce cumulul probelor nominalizate, nu lasă nici o îndoială referitor la intenția dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin abuz de încredere cu cauzare de daune considerabile, pentru Cernogal Tudor.

În acest context, Colegiul nu poate accepta argumentul apărării, de altfel reținut și de către instanță, că învinuirea adusă nu ar fi suficient de clară, în aspectul laturii obiective a infracțiunii, care rezultă însăși din descrierea faptei și anume, însușirea de către Ion Scorpan prin escrocherie, manifestată prin abuz de încredere de la proprietarul Tudor Cernogal a mijloacelor bănești în sumă de 7000 euro, echivalentul a 154 000 lei.

Or, fapta de escrocherie reținută în actul de învinuire nu operează și nu se referă la împrumuturilor acordate lui Scorpan Ion de către Cernogal Tudor conform recipiselor anexate la dosar, exprimându-se doar în însușirea mijloacelor bănești pe care urma să-i restituie, urmare a înstrăinării camionului ce aparține cu drept de proprietate lui Cernogal Tudor.

În ce privește încadrarea juridică a faptei, reținută de Colegiu, aceasta se va efectua în varianta legii penale în vigoare la data comiterii faptei – finele anului 2015, ținându-se cont în acest sens de prevederile art. 8 Cod penal , potrivit cărui, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Tot, odată, ținând cont de faptul, că prin modificările operate în Legea nr. 247 din 29.07.2022, pusă în aplicare începând cu 26.08.2022, pedeapsa penală pentru infracțiunea de escrocherie a fost atenuată în raport cu cea prevăzută prin legea aplicabilă la data comiterii faptei, Colegiul, va aplica în speță dispozițiile art. 10 Cod penal, potrivit cărora legea penală care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

Astfel, potrivit noii legi, infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, formând prin prisma art. 16 alin. (3) Cod penal o infracțiune mai puțin gravă, a cărei termen de prescriere conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal este de cinci ani.

Din aceste considerente și ținând cont, că fapta a fost comisă la finele anului 2015, Colegiul, în corespundere cu art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod pr. penală va dispune liberarea lui Scorpan Ion de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru atragere la răspunderea penală.

În cadrul urmăririi penale, prin ordonanțele din 07.12.2016 și din 04.03.2017, Cernogal Tudor a fost recunoscut în calitate de parte civilă la suma prejudiciului material în mărime de 878 700 lei, formulând în acest sens și acțiune civilă pe care a solicitat-o pentru încasare de la inculpat atât în instanța de fond, cât și cea de apel.

Motivând soluția în această parte, Colegiul reține, că în corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod pr. penală, instanța de judecată examinează cauza în privința persoanei trimisă în judecată și doar în limita învinuirii ei aduse, care potrivit ordonanței de modificare a învinuirii din 16.05.2023, formează obiectul material în sumă de 7000 euro echivalentul a 154 000 lei ca daună cauzată prin infracțiune și referitor la care se va expune.

În acest context, Colegiul va face referire la jurisprudența CtEDO în cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu, că *atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit, prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, avându-se în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit*”.

Dispoziția art. 6 pct. 32 Cod pr. penală, delimitează în calitate de prejudiciu, paguba morală, fizică sau materială, ce poate fi evaluată în expresie bănească, dispozițiile art. 225 alin. (1); 387 alin. (1) Cod pr. penală stipulând, că la adoptarea sentinței de condamnare, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei totală, parțială ori prin respingere.

Totodată, potrivit art. 1998 alin. (1) Cod, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Reieșind din reglementările normelor supra menționate, Colegiul va dispune încasarea de la inculpatul Scorpan Ion în beneficiul lui Cernogal Tudor a

prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 7000 euro, echivalentul a 154 000 lei, cu admiterea în principiu a acțiunii civile în ce privește celelalte cerințe, urmând ca acestea să fie examinate în ordinea procedurii civile.

În corespundere cu art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod pr. penală, Colegiul,-

D E C I D E:

Apelurile procurorului în Procuratura mun. Bălți, Rodica Tataru și avocatului Banaru Vadim în numele părții vătămate Cernogal Tudor declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul central din 31.05.2022 în cauza inculpatului **Scorpan Ion *******, se admit, cu casarea ei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei soluții noi, după cum urmează:

Scorpan Ion *****, se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii, prevăzută la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția legii la data comiterii faptei).

În corespundere cu art. art. 389 alin. (4) pct. 3 Cod pr. penală, art. 10 alin. (1) Cod penal, Scorpan Ion ***** se liberează de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Se încasează de la Scorpan Ion ***** în beneficiul lui Cernogal Tudor, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 7 (șapte) mii euro, echivalentul a 154 000 lei, cu admiterea în principiu a acțiunii civile în ce privește celelalte cerințe, urmând ca ea să fie examinată în ordinea procedurii civile.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare, dar poate fi atacată cu recurs la CSJ în termen de două luni de la aducerea la cunoștință a deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei pronunțat public la 14.11.2023.

Decizia integrală pronunțată la 19.01.2024.

Președintele ședinței:

 judecător:

 judecător: